

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	0512.6.BIOT1.D.MRZ	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Mechanizmy rozwoju zwierząt Mechanisms of animal development
	angielskim	

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	biotechnologia
1.2. Forma studiów	stacjonarne
1.3. Poziom studiów	studia pierwszego stopnia licencjackie
1.4. Profil studiów*	ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr hab. Joanna Ślusarczyk, prof. UJK
1.6. Kontakt	joanna.slusarczyk@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne*	-

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	Studia stacjonarne: wykład (15 godzin), ćwiczenia laboratoryjne (30 godzin)	
3.2. Miejsce realizacji zajęć	Zajęcia tradycyjne w pomieszczeniu dydaktycznym UJK	
3.3. Forma zaliczenia zajęć	W - zaliczenie z oceną; C – zaliczenie z oceną	
3.4. Metody dydaktyczne	Podająca – wykład informacyjny Praktyczna – ćwiczenia laboratoryjne	
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	Jura Cz. Klag J. Podstawy embriologii zwierząt i człowieka. T. 1 i 2. PWN. Warszawa 2005. Bielańska-Osuchowska Z. Zarys organogenezy. PWN. Warszawa 2004.
	uzupełniająca	Bielańska-Osuchowska Z. Embriologia. PZWL. Warszawa 2003. Krzanowska H., Sokół-Misiak W. Molekularne mechanizmy rozwoju zarodkowego. PWN. Warszawa 2002.

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć) Wykład W1. Poznanie etapów rozwoju embrionalnego organizmów oraz formowania się poszczególnych układów i narządów podczas organogenezy. W2. Zapoznanie z działaniem czynników morfogenetycznych na poszczególnych etapach rozwoju organizmu. W3. Zwrócenie uwagi na uniwersalny charakter procesu rozwojowego w świecie zwierząt. W4. Uwrażliwienie na systematyczne aktualizowanie wiedzy biologicznej oraz informacji o jej praktycznych zastosowaniach. Ćwiczenia C1. Uzyskanie wiedzy z zakresu embriologii opisowej oraz poznanie mechanizmów kierujących rozwojem organizmów. C2. Przygotowanie do samodzielnego analizowania przeprowadzonych obserwacji. C3. Kształtowanie postawy świadomego stosowania zasad bioetyki.	
4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć) Wykład: Pojęcie embriogenezy. Różnicowanie komórek linii płciowej i ich migracje. Gametogeneza i regulacja hormonalna. Zapłodnienie i początek rozwoju organizmów. Wczesne etapy rozwoju zarodka kręgowców (bruzdkowanie, gastrulacja, mechanizmy gastrulacji). Źródło zróżnicowania komórek wczesnych zarodków kręgowców (polarność blastomerów, asymetria podziałów bruzdkowania). Organogeneza. Kształtowanie narządów osiowych i ostatecznych. Różnicowanie ektodermy, mezodermy i endodermy. Jamy ciała. Mechanizmy rozwoju zarodkowego (indukcja i regulacja embrionalna, degeneracja morfogenetyczna). Regulacja ekspresji genów. Przekazywanie sygnałów w rozwoju. Specyfikacja osi ciała kręgowców. Implantacja zarodka ssaka. Powstawanie i funkcjonowanie łożyska. Rozwój prenatalny człowieka i zmiany jakim podlega organizm matki i płodu w kolejnych tygodniach rozwoju. Okresy krytyczne w rozwoju organizmu kręgowca. Eksperymentalna biologia rozwoju zwierząt. Powstawanie wad rozwojowych. Ćwiczenia laboratoryjne: Ćwiczenia poświęcone są analizie rozwoju zarodkowego zwierząt należących do różnych grup systematycznych. Omawiany i demonstrowany jest rozwój zarodkowy wybranych gatunków bezkręgowców oraz kręgowców (płazy, ptaki, ssaki). Studenci zapoznawani są z mechanizmami molekularnymi, które regulują rozwój zwierząt. Omawiane są procesy rozwojowe i ich znaczenie. Gametogeneza: komórki linii płciowej; komórki towarzyszące komórkom rozrodczym; mejoza i różnicowanie w spermatogenezie i oogenezie; Bruzdkowanie: regulacja cykli komórkowych podczas rozwoju; różnice w sposobach bruzdkowania; bruzdkowanie ssaków; genetyczna kontrola bruzdkowania. Determinacja rozwojowa komórek w zarodku. Gastrulacja: mechanizmy ruchów gastrulacyjnych; przebieg gastrulacji u wybranych grup zwierząt. Neurulacja i rozwój układu nerwowego. Somatogeneza. Kształtowanie się narządów osiowych i ostatecznych. Różnicowanie ektodermy, mezodermy i endodermy. Jamy ciała. Proces implantacji zarodka ssaka. Powstawanie i funkcja łożyska. Przystosowanie do życia zarodkowego (powstawanie i znaczenie błon płodowych). Rola indukcji w organogenezie: kompetencja tkanki do reakcji na bodziec indukcyjny; oddziaływania nabłonkowo-mezenchymatyczne; Rozwój zawiązków kończyn: geny Hox i pozycja kończyn; zdolności regulacyjne zawiązka kończyny płaza;	

powstawanie zawiązka kończyny – czapeczka apikalna; zróżnicowanie przodo-tylne kończyny, rola genów Hox i sonic hedgehog; zróżnicowanie grzbieto-brzuszne.

4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie WIEDZY :		
W01	Definiuje podstawowe pojęcia i procesy z zakresu embriologii.	BIOT1A_W02
W02	Objasnia mechanizmy powstawania i różnicowania poszczególnych tkanek i narządów zarodka kręgowca.	BIOT1A_W03
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI :		
U01	Porównuje sposób powstawania i znaczenie w rozwoju zarodkowym kręgowców struktur i narządów embrionalnych.	BIO2A_U06
U02	Potrafi przewidzieć powstawanie wad rozwojowych pod wpływem czynników zewnętrznych.	BIOT1A_U07
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH :		
K01	Wykazuje odpowiedzialność za prawidłowy rozwój każdego organizmu oraz jest świadomy wpływu czynników teratogennych na powstawanie wad w rozwoju organizmów.	BIOT1A_K01
K02	Jest wrażliwy na problemy środowiska naturalnego mogące negatywnie oddziaływać na rozwój organizmów	BIOT1A_K02

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																				
	Egzamin ustny/pisemny*			Kolokwium*			Projekt*			Aktywność na zajęciach*			Praca własna*			Praca w grupie*			Inne: sprawozdanie		
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć		
	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...
W01				+	+						+			+			+				
W02				+	+						+			+			+				
U01				+	+						+			+			+				
U02				+	+						+			+			+				
K01				+	+						+			+			+				
K02				+	+						+			+			+				

*niepotrzebne usunąć

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład (W)	3	Obecność 10-20%; kolokwium 51-65 % punktów możliwych do zdobycia
	3,5	Obecność 30-40% ;kolokwium: 66-75 % punktów możliwych do zdobycia
	4	Obecność 50-60% ;kolokwium 76-85% punktów możliwych do zdobycia
	4,5	Obecność 70-80%; kolokwium: 86-95 % punktów możliwych do zdobycia
	5	Obecność 90-100%; kolokwium: 96-100 % punktów możliwych do zdobycia
ćwiczenia (C)*	3	Obecność 10-20%; kolokwia, udział w dyskusji, prezentacja: 51-65 % punktów możliwych do zdobycia
	3,5	Obecność 30-40% ; kolokwia, udział w dyskusji, prezentacja: 66-75 % punktów możliwych do zdobycia
	4	Obecność 50-60% ; kolokwia, udział w dyskusji, prezentacja: 76-85% punktów możliwych do zdobycia
	4,5	Obecność 70-80%; kolokwia, udział w dyskusji, prezentacja: 86-95 % punktów możliwych do zdobycia
	5	Obecność 90-100%; kolokwia, udział w dyskusji, prezentacja: 96-100 % punktów możliwych do zdobycia

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	45	
Udział w wykładach*	13	
Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach*	30	
Udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym*	2	
Inne (jakie?)*		

<i>SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/</i>	30	
<i>Przygotowanie do wykładu*</i>	3	
<i>Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium*</i>	7	
<i>Przygotowanie do egzaminu/kolokwium*</i>	10	
<i>Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa*</i>	5	
<i>Opracowanie prezentacji multimedialnej*</i>	5	
<i>Inne (należy wskazać jakie? np. e-learning)*</i>		
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	75	
PUNKTY ECTS za przedmiot	3	

**niepotrzebne usunąć*

Przyjmuję do realizacji (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....